

цензійного іспиту «Крок-1».

Бути чемним, стриманим, але досить вимогливим до кожного студента – це девіз викладача. Отже, основним мірилом якості роботи з іноземними студентами є чітко налагоджений навчальний процес, його органічне поєднання з практичною діяльністю. Важливу роль відіграє особистість викладача: як він спілкується з колегами, допоміжним персоналом, зі студентами. Викладач не має забувати, що і студент зі свого боку постійно оцінює його як особистість. У свою чергу, підготовка фахівців медичного та стоматологічного профілів має бути зорієнтованою на пріоритетні проблеми охорони здоров'я в Україні та світі, на напрями вирішення цих проблем через певні реформаторські дії в медичній галузі.

Тому поєднання різних методів викладання нового матеріалу з акцентом на зв'язку теоретичних тем із клінічними дисциплінами, застосування індивідуального підходу, використання новітніх наочних засобів, активізація самостійної позааудиторної роботи дозволять забезпечити успішне виконання англійськими студентами навчальної програми з анатомії людини.

Таким чином, щоб досягти максимального розвитку здібностей іноземних студентів і забезпечити якість підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог, керівництво вищого медичного навчального закладу зобов'язується створити всі умови, аби студент зміг, більшою мірою самостійно, у відповідних клініках поступово оволодіти обраною ним спеціальністю лікаря. Завдання професорсько-викладацького складу при цьому полягає в тому, щоб методично забезпечити оптимальні можливості для самостійного засвоєння студентом відповідного розділу медичної науки і постійно контролювати цю роботу.

Список використаної літератури

1. Вища освіта в Україні: навч. посібник; за ред. В.Г. Кременя, С.М. Ніколаєнка. – К.: Знання, 2005. – 327 с.
2. Шляхи покращення успішності студентів фундаментальних кафедр медичних вузів на прикладі кафедри анатомії людини / Г.В. Довгаль, О.О. Нефьодова, М.Ю. Жаріков [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2014. – Вип.2, т. 3 (109). – С. 94-97.
3. Мистецтво бути викладачем: практич. посіб. / [А. Брінклі, Б. Десантс, М. Флемм та ін.]; за ред. О.І. Сидоренка. – К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2003. – 144 с.
4. Особливості викладання теоретичних дисциплін студентам факультету підготовки іноземних громадян у вищих медичних навчальних закладах / Т. В. Князевич-Чорна, М. І. Гришук, О. Г. Попадинець [та ін.] // Медична освіта. – 2011. – № 4. – С. 17-19.
5. Свінцицька Н.Л. Шляхи підвищення ефективності навчального процесу з анатомії людини / Н.Л. Свінцицька // Вісник проблем біології і медицини. – 2014. – Вип.2, т. 3 (109). – С. 101-104.
6. Фоміна Л.В. Педагогічні методи та технології навчання на сучасному етапі / Л.В. Фоміна, О.І. Геращенко, О.В. Самолисова // Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали VI міжрегіон. наук.-метод. конф. – Харків, 2012. – С. 98-105.
7. Klemperer G. The Elements of Clinical Diagnosis / G. Klemperer. – Charleston, SC: Nabu Press, 2010. – 254 p.
8. Savery John R. Overview of Problem-based Learning: Definitions and Distinctions // The Interdisciplinary Journal of Problem-based Learning (IJPBL), 1 (1). – 2006. – P. 9-20.

САМООСВІТА СТУДЕНТА ЯК ФАКТОР ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сидорова А.І., Павленко С.А., Павленкова О.В., Амосова Л.І., Ткаченко І.М.

ВДНЗУ України «Українська медична стоматологічна академія»

Стаття присвячена питанням самоосвіти студента, яка, на думку авторів, є вагомим компонентом у підготовці висококваліфікованого ерудованого професіонала.

Ключові слова: самоосвіта, самовдосконалення, пізнавальна діяльність.

Успішна робота вищого навчального закладу значною мірою залежить від удосконалення навчального процесу та покращення якості освіти. Однак, для вищої освіти важливо не лише накопичувати та передавати знання, а й формувати особистість, схильну до постійного професійного зростання і сприйняття змін.

Протягом життя людині доводиться змінювати поле своєї діяльності, і будь-яка подальша робота вимагає постійного розвитку навичок. Однією з головних навичок, яка має бути притаманною кожному висококваліфікованому фахівцю, є навичка самоосвіти, під якою розуміють самостійний спосіб отримання знань у певній галузі науки, мистецтва, техніки, політичного життя, культури, майбутньої спеціальності.

У психології самоосвіта розглядається як риса характеру наполегливих осіб, перевірка можливостей особи, яка намагається самовдосконалитися.

Самоосвіта – це по-справжньому вільний та складний вид освітньої діяльності студента вищого навчального закладу, оскільки він пов'язаний із процедурами саморефлексії, самооцінки, самоідентифікації особистості студента і нерозривно поєднаний із розробкою умінь і навичок самостійно набувати актуальні знання і трансформувати їх у майбутню практичну діяльність [1; 2].

Самоосвіта студента - це процес добровільної й усвідомленої пізнавальної діяльності, яка проводиться за його індивідуальним бажанням і охоплює:

- систематичну роботу з науковою та спеціальною літературою і звернення до фундаментальних літературних джерел (на паперових чи електронних носіях);
- аналіз матеріалу опрацьованих літературних джерел, перевірка їх на практиці;
- прослуховування лекцій, доповідей на семінарах, майстер-класах поза вищим навчальним закладом, у якому офіційно навчається студент;
- використання порад фахівців заради підвищення рівня власних знань чи професійної майстерності;
- дослідницька та наукова діяльність студента після досягнення певного рівня знань, участь у експериментах,

моделювання клінічних ситуацій, робота помічником-асистентом лікаря-стоматолога під керівництвом освіченого фахівця тощо.

Форми роботи студента - майбутнього стоматолога в процесі самоосвіти такі: спеціальна професійна освітня підготовка; підвищення кваліфікації (під час навчання на молодших і старших курсах, а також у канікулярний період); індивідуальна самоосвіта за допомогою засобів масової інформації: бібліотек, спеціалізованих виставок, наукових товариств, досліджень, експериментів, творчих завдань; спілкування з провідними фахівцями в галузі стоматології і медицини, науковцями; аналіз передового медичного досвіду та стоматологічної практики, удосконалення особистої практичної діяльності в період проходження виробничої практики [3].

Неабияке значення в сучасному світі має Інтернет. Новою та досить ефективною формою самоосвіти із застосуванням та використанням комп'ютера й Інтернету стала інтернет-самоосвіта. Її можливості надзвичайно різноманітні: від миттєвого доступу до величезного обсягу інформації до можливості проходження онлайн-курсів, які дозволяють дивитися відеолекції відомих спеціалістів у різних галузях медицини та стоматології, перевіряти свої знання за допомогою тестування, спілкуватися з іншими студентами, викладачами, обмінюватися досвідом, думками, брати участь у форумах, конференціях.

Велике значення в підвищенні рівня самоосвіти має спілкування по електронній пошті, участь у чатах, форумах, майстер-класах, тематичних відеоконференціях, вебінарах, семінарах. Натепер у мережі створюються фахові об'єднання, групи і спільноти, учасники яких, спілкуючись, мають можливість удосконалити свої знання, використати їх на практиці, обговорити з колегами ті проблеми, які їх хвилюють: вирішити складні клінічні задачі, провести консультації з професіоналами, поділитися досвідом.

Студент вищого навчального закладу має керуватися у своїй пізнавальній діяльності такими принципами самоосвіти: безперервність навчання, цілеспрямованість, інтегративність, єдність загальної та професійної освіти, взаємозв'язок із суміжними дисциплінами і наступність, доступність вивчення, випереджальний характер, перманентність переходу від нижчого рівня знань до вищого (від простого до складного).

Самоосвіта студента у вищому навчальному закладі – це цілеспрямована систематична пізнавальна діяльність, якою керує сам студент, і вона слугує для вдосконалення вищої освіти, яку отримує студент. Самоосвіта студента-стоматолога є неперервним продовженням загальної та вдосконаленням професійної освіти, завдяки якій розширюються знання, поповнюються прогалини в навчанні. Самоосвіта – це добровільний вибір особистості, спрямований на задоволення потреб у самореалізації, підвищення освітнього, професійного і наукового рівнів навчання [4].

Матеріал, який студент накопичує в процесі самоосвіти, може зберігатися тривалий час і після закінчення навчання у виші. Доцільно зберігати самоосвітній матеріал у вигляді конспектів, карток, папок, сформованих за темами чи розділами або у вигляді відеофайлів навчальних демонстраційних фільмів (відеобібліотека) на електронних носіях. З часом накопичений матеріал можна переглянути, доповнити, оновити, поділитися інформацією з колегами.

Таким чином, самоосвіта дає студенту безперервність і систематичність роботи з опанування практичними навичками; дозволяє максимально врахувати індивідуальні потреби в необхідній інформації та особливості її сприйняття і запам'ятовування. Самоосвіта не відволікає від щоденного отримання знань на практичних заняттях та не порушує процесу навчання за спеціальністю і виховує в студента навички самоорганізації. Студент сам вирішує, в якій галузі медицини чи стоматології йому потрібно вдосконалитися, якими знаннями чи практичними навичками йому потрібно оволодіти. Студент самостійно здійснює пошук інформації та самостійно її опрацьовує.

Самоосвіта студента починається з визначення власних труднощів, проблем у навчанні. Проведення самодіагностики, усвідомлення недостатнього рівня знань із певної теми, методики чи дисципліни в підготовці майбутнього лікаря та спонукання до самооцінки і самоаналізу власних можливостей, якостей, результатів професійної діяльності – основна умова ефективної самоосвіти [5].

Але студенту потрібно чітко розуміти, що самоосвіта – це не відновлення знань, які він отримує, навчаючись у виші, а ознайомлення з новітніми дослідженнями, пошук нових методик і методів діагностики та лікування, розгляд проблем, що вивчаються на високому науковому рівні.

Загальна характеристика процесу самоосвіти у виші є керованим процесом (із боку адміністрації навчального закладу, деканатів, студентського самоврядування). Також процес самоосвіти є самокерованим із боку самого студента, який має розуміти, що бути гарним професіоналом у своїй майбутній спеціальності означає перебувати в постійному професійному пошуку, зростанні, розвитку. Майбутня спеціальність студента-медика надзвичайно складна й вимагає від нього глибоких і різнобічних професійних знань, умінь, навичок, що є основою професійної компетенції.

Аби студент медичного вишу був мотивованим на самоосвіту та подальший саморозвиток і самовдосконалення, в нього має бути чітке й адекватне уявлення про свою майбутню професійну діяльність. Щоб бути професіоналом у своїй спеціальності, студент має відповідати високим вимогам, які перед ним поставитиме суспільство.

Список використаної літератури

1. Васіна Т. Л. Парадигма особистісно-орієнтованого навчання / Т. Л. Васіна // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання і спорт : зб. – Чернігів : ЧДПУ, 2008. – № 55, т. 1. – С. 77–79.
2. Титовец Т.Е. Содержание высшего образования как фактор профессионализма // электронный ресурс: <https://www.sites.google.com/site/konfep/Home/2-sekcia/titovec>
3. Табінська С. Динаміка показників стану готовності студентів інститутів фізичної культури вирішувати завдання з особистісно-професійного самопізнання / С. Табінська, В. Приходько // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2009. - № 2-3. - С.32-36.
4. Вавилов В.А., Вавилов В.В. Психологическая проблематика субъекта в теории профессионализма // электронный ресурс: <http://www.ipras.ru/conf/vavil.htm>.
5. Реан А. А. Психология и педагогика /Реан А. А., Бордовская Н. В., Розум С. И. – СПб.: Питер, 2002. – 432 с.